

ОД 8. МАЈА 2020. ГОДИНЕ ДОЗВОЉЕН ЈЕ РАД ТРГОВИНСКИХ ЦЕНТРА И ЛОКАЛА У КОЈЕ СЕ УЛАЗИ ИЗ ЗАТВОРЕНИХ ПРОСТОРА

1. Влада Републике Србије је донела **Одлуку о допунама Одлуке о ограничењу пружања услуга у области трговине на мало, које обухватају продају робе и вршење услуга у трговинским центрима и локалима у које се улази из затвореног простора** („Службени гласник РС“, број 63/2020 – у даљем тексту: Одлука) која је ступила на снагу 30. априла 2020. године, а практично се примењује од 8. маја 2020. године.

Одредбама тачке 1. одлуке прописано је да се **почев од 8. маја 2020. године дозвољава непосредна продаја робе купцима и непосредно вршење услуга корисницима услуга у трговинским центрима и сличним објектима у којима се обавља делатност у области трговине на мало, а која обухвата продају робе и вршење услуга у локалима у које се улази из већег затвореног простора** – уз примену превентивних мера прописаних Одлуком, другим прописом који се односи на делатност коју обавља правно лице или предузетник и утврђених актом послодавца.

Дакле, од 8. маја 2020. године дозвољена је непосредна продаја робе купцима и непосредно вршење услуга корисницима услуга у трговинским центрима и сличним објектима у којима се обавља делатност у области трговине на мало, а која обухвата продају робе и вршење услуга у локалима у које се улази из већег затвореног простора. При томе је наглашена примена:

- (1) превентивних мера прописаних Одлуком,
- (2) превентивних мера утврђених другим прописом који се односи на делатност коју обавља правно лице или предузетник и
- (3) превентивних мера утврђених актом послодавца.

2. Како се види, дозвољавање продаје робе на мало и вршење услуга у трговинским центрима и локалима у које се улази из затвореног простора директно је повезана са применом **три набројане врсте превентивних мера**. Посебно је Одлуком прописана обавеза за правна лица и предузетнике (послодавце) који продају робу на мало и врше услуге у трговинским центрима и локалима у које се улази из затвореног простора да у односу на запослене и кориснике услуга, примене све превентивне мере од утицаја на безбедност и здравље запослених и корисника услуга, а посебно оне које се односе на спречавање ширења заразне болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2.

Ове превентивне мере се односе на:

- а) организовање процеса рада који обезбеђује ограничен број лица у простору,
- б) одржавање социјалне дистанце, односно међусобног растојања између два лица од најмање два метра,
- в) пружање услуга уз примену стаклене, пластичне или сличне баријере,
- г) обавезну дезинфекцију просторија и подова, мобилијара, машина, алата и уређаја за рад после пружене услуге сваком појединачном кориснику, и
- д) обавезну употребу заштитних средстава тј. маске и рукавица од стране запослених и корисника услуга.

Послодавци су такође дужни да у вези са наведеним мерама донесу посебан план примене мера, који је саставни део акта о процени ризика који се доноси сагласно закону и прописима из области безбедности и здравља на раду.

3. У вези са обавезом послодаваца да донесу **посебан план примене мера**, који је саставни део акта о процени ризика који се доноси сагласно **Закону о безбедности и здрављу на раду** ("Службени гласник РС", бр. 101/2005, 91/2015 и 113/2017 – др. Закон – у даљем тексту: Закон) и прописима из области безбедности и здравља на раду, подсећамо да је чланом 4. став 1. тачка 14) Закона прописано да се под актом о процени ризика подразумева акт који садржи опис процеса рада са проценом ризика од повреда и/или оштећења здравља на радном месту у радној околини и мере за отклањање или смањивање ризика у циљу побољшања безбедности и здравља на раду.

Одредбама члана 13. Закона прописано је:

„Послодавац је дужан да донесе акт о процени ризика у писменој форми за сва радна места у радној околини и да утврди начин и мере за њихово отклањање.

Послодавац је дужан да измени акт о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности и промене нивоа ризика у процесу рада.

Акт о процени ризика заснива се на утврђивању могућих врста опасности и штетности на радном месту у радној околини, на основу којих се врши процена ризика од настанка повреда и оштећења здравља запосленог.

Начин и поступак процене ризика на радном месту и у радној околини прописује министар надлежан за рад“.

На основу овлашћења из члана 13. став 4. Закона министар рада, запошљавања и социјалне политике донео је **Правилник о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној околини** („Службени гласник РС", бр. 72/2006, 84/2006, 30/2010 и 102/2015). Наведеним правилником утврђују се начин и поступак процене ризика од настанка повреда на раду или оштећења здравља, односно обољења запосленог на радном месту и у радној околини, као и начин и мере за њихово отклањање, које послодавац уређује актом о процени ризика. С друге стране, прописано је да се процена ризика и мере које послодавац утврди обезбеђују применом прописа о безбедности и здрављу на раду и других прописа, а примењују се ради отклањања опасности и штетности на радном месту и у радној околини, односно ради отклањања или смањења ризика, у обиму којим се спречава повреда на раду, оштећење здравља или обољење запосленог.

Законом су прописане **новчане казне** од 800.000 до 1.000.000 динара прекршај који учини послодавац са својством правног лица уколико у писменој форми не донесе акт о процени ризика за сва радна места у радној околини и не утврди начин и мере за отклањање ризика, као и када не измени акт о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности и промене нивоа ризика у процесу рада.

За исти прекршај запређено је **новчаном казном** од 400.000 до 500.000 динара послодавцу који предузетник, док је за директоре и друга одговорна лица за исти прекршај запређено новчаном казном од 40.000 до 50.000 динара.